וֹקמיח ולא עפיץ נייר מחקא: עד שתהא

כתובה אשורית: דכתיב יככתבם וכזמנם:

על הספר ובדיו וכו': מנלן אתיא כתיבה

כתיבה כתיב הכא יותכתב אסתר המלכה

וכתיב התם נויאמר להם ברוך מפיו יקרא

אלי את כל הדברים האלה ואני כותב על הספר בדיו: **כותני'** יבן עיר שהלך לכרך

ובן כרך שהלך לעיר אם עתיד לחזור למקומו

קורא כמקומו ואם לאו קורא עמהן ומהיכן

קורא אדם את המגילה ויוצא בה י"ח ר"מ

אומר יכולה ר' יהודה אומר ימאיש יהודי

רבי יוםי אומר ימאחר הדברים האלה:

גמ' אמר רבא ילא שנו אלא שעתיד לחזור

בלילי י"ד אבל אין עתיד לחזור בלילי

ארבעה עשר קורא עמהן אמר רבא מנא

אמינא לה דכתיב יעל כן היהודים הפרזים

היושבים בערי הפרזות מכדי כתיב היהודים

הפרזים למה לי למיכתב היושבים בערי

הפרזות הא קמ"ל דפרוז בן יומו נקרא פרוז

אשכחן פרוז מוקף מנא לן סברא הוא

מדפרוז בן יומו קרוי פרוז מוקף בן יומו קרוי

מוקף ואמר רבא בן כפר שהלך לעיר בין

כך ובין כך קורא עמהן מאי מעמא האי

כבני העיר בעי למקרי שורבגן הוא דאקילו על הכפרים שכדי שיספקו מים ומזון לאחיהם

שבכרכין הני מילי כי איתיה בדוכתיה אבל

כי איתיה בעיר כבני עיר בעי למקרי איתיביה אביי בן כרך שהלך לעיר בין כך

ובין כך קורא כמקומו בן כרך ס"ד באם עתיד לחזור תליא מילתא אלא לאו בן כפר ולאו

תרוצי מתרצת תני קורא עמהן: מהיכן קורא אדם את המגילה וכו': תניא יירשב"י

אומר ימבלילה ההוא א"ר יוחנן וכולן מקרא

אחד דרשו ותכתב אסתר המלכה ומרדכי

היהודי את כל תוקף מאן דאמר כולה

תוקפו של אחשורוש ומאן דאמר מאיש

יהודי תוקפו של מרדכי ומ"ד מאחר הדברים

האלה תוֹקפו של המן ומ"ד מבלילה ההוא תוקפו של גם רב הונא אמר מהכא יומה

ראו על ככה ומה הגיע אליהם מ"ד כולה

מה ראה אחשורוש שנשתמש בכלים של

בית המקדש על ככה משום דחשיב ישבעים

שמואל הקורא במגילה הכתובה בין הכתובים לא יצא אמר רבא "לא אמרן אלא דלא מחסרא ומייתרא פורתא אבל מחסרא ומייתרא לוי בר לוי בר שמואל הוה קא קרי קמיה דרב יהודה במגילה

שנין ולא איפרוק ומה הגיע אליהם דקמל ושתי ומ"ד מאיש יהודי מה ראה מרדכי דאיקני בהמן על ככה יידשוי ְינפשיה ע"ז ומה הגיע אליהם

דאתרחיש ניסא ומ"ד מאחר הדברים האלה מה ראה המן שנתקנא בכל

היהודים על ככה משום ירמרדכי לא יכרע ולא ישתחוה ומה הגיע אליהם

יותלו אותו ואת בניו על העץ ומ"ד מבלילה ההוא מה ראה אחשורוש להביא

את ספר הזכרונות על ככה דומינתיה אסתר להמן בהדיה ומה הגיע אליהם

דאתרחיש ניסא "א"ר חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב הלכה כדברי

האומר כולה ואפי' למאן דאמר יימאיש יהודי דצריכה שתהא כתובה כולה

וא"ר חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב מגילה נקראת ספר ונקראת

אגרת נקראת ספר ישאם תפרה בחומי פשתן פסולה ונקראת אגרת

בו א מיי׳ פ״א מהלכות

א"ח סיי תרפח סעיי ה: בז ב מייי שם הלכה ג

פות שיש חייח סיי תרל סעיף ג: בח ג מיי׳ שם הלכה י טור וש"ע א"ח סיי

מרפח סעיף ה:

בש ד מיי פ״ב שם הלי ו טוש״ע א״ח סי

מרל סעיף ג:

עשין ד טוש"ע א"ח סי

:טוש"ע שם סעיף ח

גליון הש"ם

תוספות ב"ה וכלכד שיהו כו' מראש התפר.

תוספות ד"ה שיהיו משולשים ושם איתא מראש

הדף וכו' וכן נכון:

הגהות הב"ח

(ל) רש"ר ד"ה מגל

אמנוא לה דמשום הכוח:

(כ) תום' ד"ה על הספר וכו' דתגן בכל כותבין בדיו

ונסס ובסיקרא ובכל דנר: (ג) ד"ה גן כפר וכו' שעתיד לחזור בליל י"ד

ואע"פ:

מגילה הלכה יא סמג

מגילה הלכה י טוש"ע

טור ש"ע א"ח קי

ים.

א) ולעיל ב. ד.ז. ב) ולעיל ד: מסיק הגמרא מפני שמספקין], ג) [מוס' פ"ב יא:], ס [לעילי:], ו) [ועיין מוספות שבת עב: ותוסי סנהדרין סא: ד"ה רבא אמר], ו) [לעיל יח:], מננון, ז) נכשיל ינו.ן, ה) נשסן, ט) נצ"ל אחדן, י) [לעיל ב.], כ) [שייך לעיל במשנה], () [אסחר ט], מ) [וע"ע תוספות שבת עט: ד"ה קלף ותוס' מנחות לא:

תורה אור השלם 1. קִיְמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל זַרְעָם וְעַל כל הנלוים עליהם ולא יַעֲבור לְהְיוֹת עשִׁים אֵת יווו עשים אוו יָמִים הָאֵלֶה וְכִּזְמַנָּם בְּכָל שנה ושנה: אחחר מ כז

אסוזו ט כו 2. וַתִּבְתֹּב אֶסְתֵּר הַמֵּלְבָּה בֵּת אֲבִיחַיִּל וֹמְרְדֵּבִי הַיְּהוּדִי אֶת בָּל תקח לקים את אגרת הפורים הזאת השנית:

אסתר ט כט אסתר ט כט זיאמֶר לְהֶם בְּרוּף מִפִּיו יִקְרָא אַלִי אַת כְּל

יופריים הָאַלָּה וְאָני הַדְּבְרִים הָאַלָּה וְאָני בּתָב עַל הַפֶּפֶר בְּדִילוּ: ירמיהוּ לו יח 4. אָישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשׁן הָבִּירָה וּשְׁמוֹ

בְּשׁרְּשֵׁן וְנִבְּיְוֹזְ וְּשְׁבְּנוּ מְרְדֵּכִי בָּן יָאִיר בָּן שְׁמְעִי בָּן קִישׁ אִישׁ יְמִינְי: אַחַר הַדְּבָרִים הָאַלֶּה 5. אַחַר הַדְּבָרִים הָאַלֶּה לבל הפּלְרָת אַתוּשְׁרושׁ הַפְּלֶךְ אָתַשְּׁרושׁ אֶת הָמֶן בָּן הַפִּלְרָת אָת הַמֶּל בָּל הַאָּנְג וַיְנְשְׁאַבהוּ וְיָשֶׁם הַאָּנְג בַּיְאוֹ מֵעַל בָּל הַאָּנְג הַיְנְשְׁאַב הַאָּנְרוּ הַאָּנְג בְּיִל הַאָּנְוּ הַאָּנְוּ הַאָּנְוּ הַאָּנְוּ הַאָּנְוּ הַאָּנְוּ הַאָּנְוּ הַאָּנְוּ הַאָּנְוּ הַיְּבְּוּ הַאָּנְוּ הַאָּנְוּ הַאָּנְוּ הַיְּבְּוּ הַיְבְּיִּ הַאָּנְוּ הַיְּבְּוּ הַיְבְּיִּ הַאָּנְוּ הַיְּבְּוּ הַיְּבְּיִב הְאַשֶּׁר אָתוּ:

אסתר ג א 6. עַל בֵּן הַיְּהוּדִים הַפְּרָזִים הַיִּשְׁבִים בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת עִשִּׁים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אדר שמחה וּמשׁתה ויוֹם יְנֵיבֶּוּה. 7. בַּלַיִּלָה הַהוּא נָדְדָה שְׁנֵת הַפֶּנלְרְ וַיִּאמֶר לְהָבִיא אֶת סַפֶּר הַזְּבְרֹנוֹת דְּבָרִי הַיְּמִים וַיִּהְיִּי נָקְרָאִים לִפְּנֵי אסתר ו א המלר: .8 על כן קראו לימים פור על בון און אוי ליבים הפור על בון על כל דברי האגרת הואת ומה ראו עַל בָּכָה וּמָה הִגִּיע אֲלֵיהֶם: אסתר ט כי ָוְכָל עַבְדֵי הַנֶּילֶךְ אֲשֶׁוּ בְּשַּׁעֵר הַמֶּלֶךְ בּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהָמָן בִּי כַן

אָמָר עם הַפֶּפֶר יְשׁוּב מַחֲשִׁבְתּוֹ הָרְעָה אֲשָׁר חְשָׁב עַל הַיְּהוּדִים עַל ראשוֹ וְתָלוּ אֹתוֹ וְאָת ראשוֹ וְתָלוּ אֹתוֹ וְאָת בַנִיו עַל הַעַץ:

לעזי רש"י 

מרסא דאושרפי. סס שלובעין בו מנעלים שחורין: קמית. במים: דיפתרא דמליח וקמיח ולא עפיץ. קשיא א"כ היאך כותבין על ולא עפיד. מעובד בעפלים שקורין גל"ש: מחקא. מין עשבים עשוי על ידי דבק: מתני' בן עיר. שומנו בארבעה עשר: שהלך

כמקומו. כחובת מקומו בן עיר בארבעה עשר בן כרך בחמשה עשר: גבו' לא שנו. דבן כרך שהלך לעיר ועתיד לחזור למקומו קורא בחמשה עשר ולה בהרבעה עשר: הלה שעתיד לחזור בליל ארבעה עשר. אם קודם עמוד השחר יצא מן העיר הוא דקתני שאינו לריך לקרות עמהן בלילי י"ד אע"פ שעודנו שם הואיל וביום לא יהיה שם אין זה אפילו פרוז בן יומו: אבל אין עהיד. לנאת משם בלילה דהשתא הוי פרוז לאותו יום אע"פ שעתיד לחזור למחר ליום ש אחר נקרא פרוז וקורא עמהן בין בלילי י״ד בין בי״ד. וה״ה לבן עיר שהלך לכרך אם עתיד לחזור בלילי מ"ו שלא יהא שם ביום ט"ו לא הוי מוקף ליומו וקורא בי"ד כחובת מקומו ואעפ"י שהוא בכרך אבל אין אין לריך עתיד לחזור בלילי ט"ו לקרותה בי"ד וממתין וקורא עמהן אע"פ שסופו לחזור לאחר זמן: מנא (ה) ליה. דמשום ההוא יומא חשיב כוותייהו: כו לפר. שהקדים וחרא ליום הכניסה ואח"כ הלך לעיר והיה שם לילי י״ד: בין כך ובין כך. אפילו עתיד לחזור ולנאת משם קודם היום קורא עמהן בלילה: כבני העיר מקרי. כל הפרזים זמנם בארבעה עשר בין כפרים בין עיירות ורבנן הוא דאקילו עלייהו להקדים ליום הכניסה י: והני מילי. דאקילו עלייהו דאין לריך לחזור ולקרות בארבעה עשר כי איתיה בכפר: י מאחר הדברים האלה. גידל המלך וכו׳: כל מוקף. לקיים אגרת הפוריםם על תוקף הקפיד להזכיר: תוקפו של מחשורוש. ומתחילתה היא מדברת בתוקפו עד סופה: ומה ראו על המגילה נכתבה ונהראת ללק. להודיע לדורות מה ראו באותו הזמן שעשו מה שעשו ומפרש על ככה עשו ולפרש מה הגיע על העושים: נהרחת ספר. ונכתב בספר: שחס מפרה בחוטי פשחן פסולה. דאיכא למאן דאמר במסכת מכות (דף יא.) ספר תורה שתפרו בפשתן פסולה: ונקרחת הגרת. לומר שחינה חמורה כספר: שיהו משולשין. שיהה מרחש התפרא] עד מקום תפירת הגיד כממנו ועד הגיד השני ומן השני לשלישי כמשלישי לסוף הכתובה בין הכתובים. ספרים שהיו בימי החכמים כולן בגליון כספר

ד"ה הא], נ) נשייך לעיל במשנה יז.], ס) [וע"ע תוס׳

לעלמה דמיפרסם ניסא טפי דכי

קוראה בין הכתובים נראה כקורא

במקרא: אי מהסרא או מייתרא. ארוכה

משאר הקלפים למעלה או למטה או

קלרה מהן ויש לה היכר לעלמה:

10. וּבְבֹאָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ תורה שלנו: לא יצא. דבעינן אגרת

אסתר ט כה

קלפים שלנו דלא עפיצי ספר תורה ותפלין ומגילה ותירץ רבינו תם שהסיד שאנו נותנין בקלפים שלנו מהני כעפצים לכרך. שזמנו בחמשה עשר: אם עחיד לחזור. מפרש בגמ': חודע דכפרק שני דגיטין (דף יט.) אמר דבלא עפיץ יכול להזדייף ושלנו אין יכול להזדייף על הלבן מי: o על החבר החפר ובדיו. פירש ר"ח קנקנתום חרתא דאושכפי דיפתרא דמליח

שהדיו שלנו הוא דיו גמור אבל של עפלים לא הוי דיו והכי משמע פ"ב דגיטין (גו"ש) (ב) דתניא בכל כותבין בדיו ובסם ומסיק בכל דבר של קיימא ומסיק לאתויי מאי ומשני לאתויי הא דתנא רבי חייא כתבו במי טריא ועפלא כשר ומדאנטריך לאחויי עפנא מרבוייא בתר דתני דיו שמע מינה דעיקר דיו לא הוי מעפלא ומטעם זה רלה לפסול ספר תורה הכתובה מדיו של עפלים והאשכנזים השיבו לו דהתם מיירי במים ששרו בהן עפלים אבל אותו שעשו מגוף העפלים ודאי הוא טוב ומ"מ נראה דאותו שלנו הוי עיקר דיו כדמשמע פרק כל היד (נדה דף כ.) דרבי אמי פלי קורטא דדיותא ובדיק פירוש משבר חתיכה של דיו ובדיק ביה דם שחור ובאותו שלנו שיין שבירה ולה בחומו של עפלים: בן כפר שהלך לעיר בין כך ובין כך קורא עמהם. פירש רש"י ואע"פ שקרא כבר ליום הכניסה וקשיא למה יחזור ויקרא שני פעמים ומ"מ נראה דשפיר פי' רש"י דכיון . שהיה בעיר בלילה נעשה כבני העיר ואע"פ שעתיד לחזור (ג) (בו) בי"ד ואע"פ שקרא ביום הכניסה דהא דאמרי׳ כפרים מקדימים ליום הכניסה כדי שיספיקו מים ומזון לאחיהם שבכרכים ופטורים ממגילה היינו דווקא כשאינם שוהים שם בליל י"ד אלא ביום י"ד באים שם אבל כששוהים

שם בליל ארבעה עשר ודאי דינם כבני העיר אע"פ שקראו כבר: ובלבד שיהו משולשין. נראה כמו שפרש"י o מראש התפר עד הגיד כמגיד לגיד ° חבירו בין מלמעלה בין מלמטה והכי נמי משמע במכות (דף ט: ושם) גבי ערי מקלט דקאמר ושלשת שיהו משולשין מדרום לחברון כמחברון לשכם ומשכם לקדש כמקדש ללפון שמע מינה דמשולשין משמע הכי ולא כמו שמפרשים שישים הגיד בראש הדף ובאמלעיתו ובסופו ים:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד״ה שיהו משולשין שיהה מרחש התפר וכו'. נ"ב עיין . מהר"מ שי"ף שהאריך נוהר "נו ט"ף טהוניק והגיה בלשון רש"י פעמים הספר תחת התפר. ועיין בכורות דף לט ע"א תוספות ד"ה שיהיו וכו' משמע כדבריו ודבריהם סותרים להכא יעוש"ה

## מוסף רש"י

רתא זרמינ״ט (גיטיו רשוי נפשיה ע"ז. דאי דשוי נפשיה ע"ז. דמי לאו הכי לא הוה מרדכי ממגרה בו והיה כורע ומשמחוה לו (סנהדרין סא:). הלכה כדברי האומר כולה. לריך האומר כולה. לריך לקרות, ופליגי בה תנחי במתני' (לעיל יח:).

## רבינו חננאל

קלקנתום, ראושכפי. דפתרא. דמליח וקמיוו ולא עפיץ. נייו, מחקא. באלו כולו לא יצא. עד שתהא כתובה על העור ובדיו. דגמר כתיבה כתיבה. וכתיב הכא ברוך מפיו יקרא אלי את כל הדברים האלה ואני כותב על הספר בדיו. לכרך ובן כרך שהלך לעיו קורא] במקומו. אמר רבא לא שנו בן כרך שהלך שנו בן כרך שהלך החלך מהלך לא שנו בן כרך שהלך שנו בן כרך שהלך החלד מוור בלילי י״ד תנדמן לו ונתעכב לו ולא חזור, קורא בחמשה עשר כבני מקומו. אבל אינו עתיד לחזור בלילי י״ד קורא עמהם. דכתיב על כן היהודים הפרזים, למה לי עוד היושבים בערי הפרזות, לא בא אלא ללמד דפרוז בן יומו קרוי פורז. וכן מוקף (במקומו) [בן יומו) קרוי מוקף. ידושלמי ניחא בן כרך שהלך לעיר שזמנו מאוחר, בן עיר שהלך לכרך ואין זמנו מוקדם. <sup>(1)</sup>לפיכך שנינו אם עתיד לחזור, אם חזר הרי חזור ואם לא נעשה מוקף. אמר רי יודן לית בן בן עיר שהלך לכרך. אמר רי יוסי אית כאן, בעתיד להשתקע. מרי. נחברר הפירוש שפירשנו. אמר רבה בן כפר שהלך לעיר בין עתיד לחזור בכפר בין אינו עתיד לחזור קרא עמהן [פיסקא] מהיכן קודא (ארב) את תקינו ליה רבנן לאקדומי ליום הכניסה אלא כי איתיה בכפר אבל כי איתיה בעיר כבני העיר בעי למיקרא. ומוחיב אבי עליה, ומחריץ הכי בן כפר שהלך לעיר בין כן קורא עמהן. [פיסקא] הכי אינו בעשה המגילה ויוצא בה, רבי מאיר אומר כי. ומסיקנא והדלכתא כדברי האומר את כולה. אמיד משמיה דרב מגילה נקראת ספר, ללמד שאם תפרה בפשחן פטולה כספר תורה. נקראת אנרת, שאם היטיל בה [גי] הכי באור שלש בשתי קצוות ושלש באמצע. הקורא במגילה הכתובה בין הכתובים, פירוש אם הן כולן כתובים שנכתבו מגילה ומגילה מיתרא, כגון שכל יריעא רחבה שלש זרתות והערים הבן מגילת אסתר רחבן שלש זרתות וחצי זרת, או שתי זרתות וחצי, שנראת מגילה בפני עצמה כשרה.